

Hodnocení diplomové práce

Bc. Šimon Vitásek

Revitalizace zámku Liptál.

Vedoucí práce: Prof. Ing. Arch. Akad. Arch. Václav Girsá

Zadání

Předmětem modulového projektu je obnova areálu zanedbaného zámku se dvorem a parkem. Zámek bude navrácen do podoby v 1. polovině 19. století. Novodobá přístavba zámku bude odstraněna. Výrazně přestavěny nebo nahrazeny budou i hospodářské budovy spoluvytvářející areál zámku. Vyřešen bude i širší kontext, který tvoří jak zámecký park, tak jeho nejbližší okolí. Areál zámku bude využit zejména pro obecní úřad, muzeum, galerii, knihovnu a infocentrum, v hospodářských budovách bude umístěn taneční sál, přednáškový sál, ateliéry, zkušebny, klubovny. Průzkumová část doplní a prohloubí stávající stavebně historické průzkumy, provede časoprostorovou funkční analýzu objektu a provede podrobnou inventarizaci hodnotných řemeslných prvků.

Hodnocení návrhu

Průzkumová část naplnila zadání a významně upřesnila vývoj zámku. Zvláště cenné je porovnání zamýšlených záměrů, doložených archiváliemi, s tím, co bylo skutečně realizováno. To je aspekt, který je při průzkumech někdy opomíjen, což pak vede k myslným interpretacím vývoje. V Liptále, kde nikdy nebylo postaveno plánované východní křídlo, by to bylo zvláště výrazné, tím spíše, že jeho základy provedeny byly. Provedená inventarizace bude cenným podkladem pro vlastní realizaci obnovy zámku.

Adaptace existující budovy zámku je navržena s maximálním respektem k dochovaným konstrukcím i detailům a ani z funkčního hlediska jí nelze nic vytknout. Důležitou částí návrhu je doplnění hmoty zámku do symetrické podoby díky dostavbě východního křídla v původně zamýšlené hmotě (která nahradí novodobý domek školníka). Tento záměr je jednoznačně pozitivní, neboť toto křídlo doplní osovou kompozici celého areálu do celistvé podoby a navíc v něm mohou být umístěny takové funkce, které by bylo do historických prostor nevhodné (např. sociální zařízení). Realizace této myšlenky může mít dvě krajní polohy: buď historizující, snažící se maximálně přiblížit původnímu projektu z 20. let 19. století, nebo naopak zcela soudobou. Autor se rozhodl pro určitý kompromis, kdy nové křídlo kopíruje hmotu křídla západního, včetně mansardové střechy. Historický rozvrh a formáty oken však aplikuje pouze na vnější (západní) stěně křídla, zatímco na ostatních dvou volí zcela odlišnou, lze říci kontrastní kompozici. Podle mého názoru je toto řešení z architektonického hlediska nejslabší částí celé práce. Jednak proto, že výsledek působí dojmem necitlivé adaptace historického křídla, ale snad ještě více proto, že citelně narušuje osovou symetrii nejen zámku, ale i hospodářských budov jak ve stávající, tak navržené podobě.

Hospodářské budovy, jejichž hmota je zrcadlovou analogií hmoty zámku, byly zcela znehodnoceny v období socialismu. Návrh počítá se zachováním stávajícího (historického) půdorysného rozsahu, který doplňuje o střední kolmé křídlo, tvořící protiváhu středního rizalitu zámku. Se zachováním historických konstrukcí počítá pouze u velké části stěn přízemí. Je samozřejmě otázka, zda by to bylo při realizaci technicky reálné, nebo zda by se naopak neprokázalo, že hodnotných a využitelných konstrukcí či prvků je zde dokonce více. Oceňuji zvolený přístup, neboť klade důraz na respektování historické materie namísto realizačně jistě jednodušší totální demolice a vzniku novostavby. Architektonický výraz

navrhované stavby nemá nic společného ani s tím, jak budova vypadá dnes, ani s její podobou v minulosti. Pokud jde o dvorní pohled, je to nadčasová klasicizující architektura velmi silného výrazu, která přirozeně komunikuje s architekturou zámku. Pokud by byla realizována, představovala by pro budoucí generace obtížný oříšek, pokud by měla být podle stylu datována. To není míněno jako výhrada či nedostatek, naopak. Totéž ale nelze říci o budově jižním (vnějším), pohledově exponovaném průčelí. To sice také charakterizuje symetrie, posílená i vystupujícím válcovým útvarem ve střeše, ale po klasicizující vzhledu zde není ani stopy – jde o ploché, monotónní, schematicky řešené průčelí, které by snad slušelo novostavbě z přelomu 50. a 60. let. Pokud by autor někdy v budoucnu na projektu dále pracoval, měl by nalézt mnohem invenčnější řešení (to platí také o bočních průčelích a vlastně i o samostatně situovaném lékařském domě ve východním sousedství). Součástí práce je i nový most zpřístupňující areál od východu. Celkové řešení zámeckého parku lze pouze tušit z axonometrií na str. 160–161 (kde ovšem není zakreslen jediný strom) a z některých vizualizací, adekvátní výkres parku však postrádám.

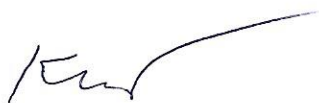
Grafická prezentace práce je dobrá a přehledná. Mám k ní pouze dvě výhrady. Zámek je hlavním průčelím obrácen k severu (přesněji: k severoseverozápadu), ale na hlavním výkresu půdorysů směřuje „k jihu“ (=dolů). To je velmi matoucí, tím spíše, když na výkresu chybí severka. Druhá výhrada spočívá v tom, že tento – jeden z nejdůležitějších výkresů – je zmenšen natolik, že popisy jednotlivých místností jsou na hranici čitelnosti i při použití velmi silné lupy.

Závěr

Práce je jednoznačně přínosná a ukázala reálnou cestu, kterou by se měla rehabilitace zámku i celého areálu ubírat. Jak bylo výše uvedeno, architektonické řešení některých částí nepovažuji za zdařilé, tím spíše, že jsou ve viditelném kontrastu s částmi naopak velmi invenčními. Za nedostatečně propracované (nebo přinejmenším nedostatečně prezentované) považuji i řešení zámeckého parku.

Práci proto hodnotím stupněm

C – dobře.

ing. arch. Karel Kuča
V Praze dne 3. 9. 2020